

עופר קרול
ofer1939@netvision.net.il

תהפוכות בהזנה

פרות רבות מדי הוחזקו ברפת והגדילו צפיפות, שחיקה במחיר החלב שגרמה לירידה ברווחיות, איכות מספוא לא מספקת ובסך הכול שנה די בינונית בתוצאות. החורף הנוכחי לא מטיב עם איכות המזון הגס ועל אף זאת אסור לוותר עליה וייתכן ויש צורך בתכנון מוגבר של יותר מספוא קיצי

קבלת ההחלטות. גם אותם משקים שבחרו לייצר לעצמם, כדאי שישקיעו יותר בהקמת מתקנים לאחסון מספוא (תחמיצים ומזונות מרוכזים מיובאים כאחד). אותם משקים חייבים למצוא דרכים נכונות לבקרה על כל הוצאות תפעול מרכז המזון שלהם, מאחר ולהערכתי, קיימות בנושא כלכלי חשוב זה יותר מדי אשליות.

מעבר למספוא השגרתי של תחמיץ, חציר ורכיבי תערובת, יש בנמצא לא מעט מזונות לוואי שחייבים למצוא להם שימוש ואפילו תוך לחץ על המדינה לתמיכה במזונות אלו מאחר וזו אחת הדרכים החשובות לטיפול בכל אלו המלעייזים על הענף, כי אין כמו הרפת לטיפול נכון בפסולות אורגניות. הבעיה, בכלכלה "החופשית" שלנו, הפסולות נמכרות במחירים תואמי מזונות "שגרתיים" מקבילים, קליפות אין מספיק כי הענף בירידה - שאריות מחלבות ותעשיות המזון חייבות להגיע לצריכה ברפת ולא לצינורות הביוב.

ב-2010, כמו גם בשנים עברו ובאלו שעוד יבואו, חייבים לשמור על נוחות הפרות, לעמוד בפני הפיתויים של פרות "שוליות" במיוחד, אם אין די מקום ברפת ובעיקר לא לחסוך בעגלות התחלופה (עגלות "מיותרות" להעביר לפיטום), כי זו ההשקעה החשובה והרווחית ביותר. לא לחסוך באיזון המנה ולא לפחד מחומרים "יקרים" שניתנים לאחר שיקול דעת, מאחר ומחיר המנה זהו רק רכיב אחד, חשובה ממנו עלות המנה וזה יושג ע"י מנה מאוזנת והרכב עדר נאות.

2010 הייתה שנה לא קלה בגלל איכות וכמות המספוא (וזה לא הולך להיות קל יותר) וכן בגלל עליית המחירים שלא לוותה בעלייה מקבילה במחיר החלב. תוספת פרות ללא תוספת ושיפור תנאי השיכון, ייתכן ויצא שכרה בהפסדה.

החורף הנוכחי מתחיל מאוחר וייתכן שהחיטה אשר תצמח לא תצבור מספיק ימי גידול והרצון להרבות ביבול יפגע באיכות הצפוייה. אם לדעתי תשאלו, אסור לוותר על האיכות ולא יהיה מנוס מהעלאת שיעורי המספוא הקיצי בסל המזונות שלנו. ■

השנה שחלפה הייתה עתירת תהפוכות. ב-2008 היה ייצור "חופשי" ורבים לא הקפידו על מבנה העדר. ב-2009 לחצו על המכסות, השתנה התהליך והעדרים קטנו. ב-2010 שוב מכסה "חופשית" ואין מספיק פרות מתאימות. התוצאה יותר צפיפות, עלייה במחיר הבשר וירידה בתנובה הממוצעת. לא שתנובה ממוצעת כל כך חשובה, אבל יש בזה מדד להתנהגות, לתחלואה ובהזנה - לירידה בנצילות המזון.

יותר פרות "כלכליות" המייצרות 18-20 ק"ג חלב, יחד עם עלייה משמעותית במחירי המזון, תוך כדי פגיעה בנצילות המזון מהווה גורם בעל חשיבות ברווחיות הענף.

ב-2010 חוינו תהליך, שאופייני לשנים של עליות מחירים, והוא פיגור בעדכון מחיר המטרה ומכאן פגיעה נוספת ברווחיות שכנראה תבוא לידי ביטוי בסיכומים הכלכליים שיעשו בקרב

ב-2010 לא רק שעלה מחיר המזון הקנוי מעבר לים אלא שלזה נוספה עצירת הגשמים ובעקבותיה מחסור במזון גס ובעיקר מזון גס איכותי. לזה מתווסף התהליך של מעבר שטחי מספוא למטעים והתוצאה - פחות שטח ומים ומכאן, כשאנו לקראת אביב 2011 צפויה עלייה במחירי המזון הגס וזה ללא קשר למזג האוויר הצפוי בחורף הקרוב.

ב-2010 חוינו תהליך, שאופייני לשנים של עליות מחירים, והוא פיגור בעדכון מחיר המטרה ומכאן פגיעה נוספת ברווחיות שכנראה תבוא לידי ביטוי בסיכומים הכלכליים שיעשו בקרב.

לא ראינו בשנה זו תנועת לקוחות גדולה, אל ומאת מרכזי המזון הגדולים וכנראה שהגענו לשווי משקל בנושא זה. יחד עם זה, חובה על המשקים שרוכשים מזון ממרכזי המזון להיות יותר מעורבים בתהליכי